

Ruimtelijke onderbouwing archeologie
Vijf Akkers-Noord, Moordrecht (gemeente Zuidplas).

Notitie TML554

NOTITIE TML554

Ruimtelijke onderbouwing archeologie Vijf Akkers-Noord, Moordrecht, (gemeente Zuidplas).

Inleiding

Onderstaande tekst betreft de paragraaf archeologie ten behoeve van de toelichting van het voorontwerp-bestemmingsplan, waarin de ontwikkeling van Vijf Akkers-Noord te Moordrecht (gemeente Zuidplas) mogelijk wordt gemaakt.

Vigerende wetgeving

De huidige juridische basis voor de omgang met archeologische waarden is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). In 1998 is het Europese Verdrag van Valletta door de Staten Generaal geratificeerd. Dit verdrag is voor grote delen in de Wet op de archeologische monumentenzorg verankerd. De wet is in werking getreden op 1 september 2007 in de vorm van een wijziging op de Monumentenwet 1988. Hierin is geregeld dat bij ruimtelijke ontwikkelingen de cultuurhistorische en archeologische waarden een onlosmakelijk onderdeel van de belangenafweging dienen te zijn.

De gemeente Moordrecht neemt met het oog op de nationale wet- en regelgeving haar verantwoordelijkheid ten aanzien van die afweging en de bescherming van archeologische waarden en beschikt over een vastgesteld archeologie beleid¹. Zij laat zich op inhoudelijk vlak adviseren door de Omgevingsdienst Midden-Holland².

Bij het aantreffen van archeologische waarden vindt een waardestelling plaats met inachtneming van de "Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie" ofwel KNA, op grond waarvan een selectieadvies wordt opgesteld. Indien in een plangebied archeologische waarden aanwezig zijn, neemt de gemeente een besluit ten aanzien van de eventuele behoudenswaardigheid van deze waarden (selectiebesluit). Indien de waarden niet behoudenswaardig zijn, zijn geen verdere archeologische maatregelen noodzakelijk. Indien de waarden wel behoudenswaardig zijn, dient te worden beslist welke beheersmaatregelen genomen zullen worden. Hierbij genieten bescherming en inpassing de voorkeur. Indien behoud ter plaatse ("behoud *in situ*") niet mogelijk is, kunnen de archeologische waarden veilig gesteld worden door middel van opgraven of bouwbegeleidend documenteren ("behoud *ex situ*").

Geplande ruimtelijke ingrepen

In het plangebied worden woningbouw met de noodzakelijke infrastructuur, een Brede School, groenstructuur en waterpartijen gerealiseerd. De exacte omvang van de geplande bodemingrepen is

¹ A. Buesink *et al.* 2010; Gemeente Zuidplas, gemeentelijke beleidsnota archeologie, *BAAC-rapport V-10.0038*.

² Omgevingsdienst Midden-Holland; ODMH; Specialist Archeologie Christo Thanos.

nog niet bekend. Op dit ogenblik is het plangebied niet bebouwd, maar als grasland in gebruik (zie bijlage 1).

Archeologische waarde van het plangebied

Volgens de quickscan Milieu Vijfakkers Noord van het intergemeentelijk samenwerkingsverband Midden-Holland³ geldt voor het plangebied een middelhoge kans voor het aantreffen van archeologische resten uit de periode Laat-Mesolithicum t/m de Nieuwe Tijd. Deze verwachting komt overeen met die van de archeologische beleidskaart van de gemeente Zuidplas⁴. Het plangebied heeft hierop een middelhoge verwachting met een vrijstelling voor ingrepen kleiner dan 250m² en binnen de 30 cm beneden maaiveld. Ter plaatse van de locatie van de Brede School is in 2008 een bureau- en een verkennend booronderzoek uitgevoerd⁵. Er is hier geen vervolgonderzoek aangeraden, vanwege het feit dat de archeologische resten verstoord zijn en/of op grote diepte liggen.

Voor het overige deel van het plangebied is begin 2013 een beperkte quickscan uitgevoerd in combinatie met een verkennend booronderzoek⁶. Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel van de quickscan worden binnen het plangebied resten uit de periode laat-Mesolithicum op de afzettingen van de stroomgordel van Gouderak verwacht. Jongere resten, tot aan de late-Middeleeuwen, worden niet verwacht, aangezien het plangebied tot circa 1830 deel uitmaakte van de gegraven Zuidplas. Bij het graven hiervan zullen eventuele in de top van het veen gelegen archeologische resten verloren zijn gegaan. Pas na de drooglegging van de Zuidplas in 1841 kunnen in het plangebied weer activiteiten plaatsgevonden hebben, die tot het ontstaan van archeologische resten geleid kunnen hebben. De historische kaarten geven echter nergens binnen het plangebied de ligging van voormalige bebouwing aan.

Er zijn binnen het plangebied 61 boringen gezet in vijf zuidwest-noordoost gerichte raaien met telkens vijftig meter afstand tussen de boringen en veertig meter afstand tussen de boorraaien. Alle boringen zijn doorgezet tot tenminste enige decimeters in de top van de afzettingen van de stroomgordel van Gouderak, om de stroomgordelafzettingen in kaart te brengen. De diepste boringen variëren van tussen de -9,75 NAP tot -10,50 NAP.

Uit de resultaten van het booronderzoek blijkt dat vrijwel overal binnen het plangebied binnen de vier meter beneden maaiveld, beddingafzettingen aanwezig zijn die bestaan uit grof zand. Deze gaan veelal via matig grof zand en naar boven toe in zandigheid afnemende klei, via venige klei over in matig veraard veen. Dit ongeveer twee meter dikke veenpakket bevat met name onderin veel houtresten. Boven dit pakket matig veraard veen ligt een enkele decimeters dikke laag kleig veen met daarboven een ongeveer half meter dik pakket sterk veraard veen. In de top hiervan ligt de huidige zodelaag.

De stroomgordelafzettingen die onderin alle boringen zijn aangetroffen bestaan in alle gevallen uit ongeoxideerd zand en/of ongerijpte (slappe) klei zonder sporen van bodemvorming. Deze afzettingen zijn derhalve nooit geschikt geweest voor bewoning. In geen van de boringen zijn daarnaast relevante archeologische indicatoren aangetroffen. Ook een inspectie van kort voor het

³ S. Meijs 2010: Quickscan Milieu Vijf Akkers Noord.

⁴ Zie voetnoot 1.

⁵ T. Nales & M. Berkhout 2008: Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) Verkennende fase, Brede School Moordrecht, gemeente Moordrecht, Becker & Van de Graaf.

⁶ Het uitvoeren van de quickscan en het booronderzoek is afgestemd met dhr. C. Thanos, ODMH; Specialist Archeologie, gemeente Zuidplas. Concept-rapportage: Exaltus, R en J. Orbons 2013: Vijf Akkers Noord, Moordrecht, gemeente Zuidplas, Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Quickscan en verkennend booronderzoek, *ArcheoPro Archeologisch rapport nr. 12124 (concept)*.

veldonderzoek uitgebaggerde slootkanten heeft geen archeologische indicatoren opgeleverd, die zouden kunnen wijzen op de aanwezigheid van resten uit de Middeleeuwen of de Nieuwe Tijd binnen het plangebied. Ook zijn geen afwijkende terreinvormen aangetroffen die zouden kunnen wijzen op de aanwezigheid van dergelijke resten in de ondergrond. Dit stemt overeen met gegevens op historische kaarten. De resultaten van het onderzoek geven derhalve geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren, aangezien aan het plangebied een lage archeologische verwachting toebedeeld kan worden.⁷

Besluit ten aanzien van de archeologie

Het plangebied Vijf Akkers-Noord te Moordrecht (gemeente Zuidplas) wordt vrijgegeven voor de geplande ontwikkeling wat betreft de conditie archeologie⁸. De resultaten van het onderzoek geven geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn tijdens het onderzoek archeologische resten aangetroffen, waarmee tijdens de verdere planvorming of bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden.

Het plangebied kan daardoor een lage archeologische verwachting toebedeeld worden en verder vervolgonderzoek is derhalve niet noodzakelijk. Een dubbelbestemming Waarde archeologie is niet van toepassing.

Als er tijdens de bouw en civiele werkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, dan dienen deze altijd gemeld te worden bij de bevoegde overheid, conform de meldingsplicht in de Monumentenwet 1988, artikel 53.

⁷ Zie voetnoot 6.

⁸ Zie bijlage 1.

COLOFON

Opdrachtgever:	Bouwfonds Ontwikkeling BV (Regio Zuid-West)
Contactpersoon opdrachtgever:	dhr. S. Pieterse
Contactpersoon The Missing Link	mevr. C. van Eijk
Auteur:	mevr. C. van Eijk
Autorisatie:	dhr. B. Goudswaard
Datum:	25-01-2013
TML project:	1714
Versie:	2.0

Sleutelwoorden: Zuid-Holland, Gemeente Zuidplas, Moordrecht, Vijf Akkers-Noord, Ruimtelijke onderbouwing, vrijgave

Bijlage 1

Legenda

Archeologisch vrijgegeven plangebied Moordrecht Vijf Akkers